

У својству члана жирија публице на 28. Сусретима позоришта у Брчком, 23. новембра 2011, присуствовао сам 50-минутној представи „Писмо из 1920“ у извођењу четворо назови-глумаца Босанског народног позоришта Зеница. Сам наслов тог комада што га је селектор овогодишњих сусрета Дарко Лукић, ко зна из којих разлога и подилазећи ко зна коме и зашто (некадашње цензуре ипак нису биле бесмислене!), уврстио у такмичарски програм манифестације био је добра препорука љубитељима Талијине умјетности и у Брчком да се поближе упознају са мало познатим дјелом нашег нобеловца Ива Андрића у којему је садржана и она његова, у посљедњих двадесетак година често цитирана, мисао да је „Босна земља мржње...“.

Међутим, већ почетак ове камерне представе са разлијежућим вишеминутичним „Алаху егбер“ са невидљивог џамијског минарета наговјештавао је да је ријеч о једном невидљивом политикантском памфлету у позоришној обланди, нечему што донекле наликује телевизијским брбљаоницама о разним политичким темама. Била је то једна србомрзачка вивисекција ововремене Босне у којој су, хистерично и безочно, за све и свашта окривљени Срби, па се слиједом изливања језичких отрова, примјерених вокабулару сљедбеника Изетбеговићеве политике, о Републици Српској говори као о „геноцидној творевини“, суди се о „агресији на БиХ“, прозивају се кривци за садашње стање у БиХ, за шта је, наравно, најкривљи Милорад Додик... У једном тренутку, усред глумачког трућања, као излаз из безнађа нуди се и убиство садашњих политичких лидера у Републици Српској, Федерацији БиХ и БиХ у цјелини (пored Милорада Додика, зарад цјеловите и тобоже мирне БиХ жртвовали би и Човића, Тихића и Лагумџију). Позоришна теревенка у којој се све вријеме, од самог њеног почетка, слави и велича босански дух, завршава се стравичном, еуфемистички казано морбидном сценом: актери ове представе на позорници постављају четири пирамиде упадљиве зелене боје са гомилицама „босанске“ земље које симболизују хумке. На тим пирамидама, обиљежјима својственим гробним мјестима муслимана, исписана су јасно имена: Драган Човић, Сулејман Тихић, Златко Лагумџија и Милорад Додик. Ти гробићи истурени су те вечери пред очи публице у брчанском Дому културе као некаква визија Босне по мјери припадника народа који су минули рат започели као муслимани а из њега изашли као Бошњаци. Уз разлијежуће звуке севдалинке у садашњој БиХ која је, у завршној сцени, приказана у огради од бодљикаве жице, гдје су поред четворице тзв. глумаца и

позоришни реквизити којима су, скрнавeћи свете животиње свих религија, представљене фигуре пара свиња и оваца и једне краве, на самом крају ће услиједити качење о врат краве транспарента на којему пише: „Театар би требао бити огледало друштвене стварности“.

Док су се позоришна свјетла гасила, до публике је допирао глас надобудног режисера Оливера Фрљића (1976), аутора ове политикантске, нескривеним србомрштом надјевене пасквиле, који је невјешто разоткрио да је злоупотребио поруку из једног Андрићевог дјела: „Босна је земља мржње...“. Пишчева порука је истргнута из контекста како би аутор Фрљић надовезао на њу сопствену мисао о љубави према мржњи. Показао је да је у фокусу његовог назови-умјетничког виђења искључиво мржња. Штавише, одважно и пркосно је рекао да зна да ће код многих изазвати мржњу и навући гњев на себе, али да му циљ и јесте да нико у публици не остане равнодушан.

Дан послје тог политикантског играка са сугерисао сам председнику Републике Српске Милораду Доду да прикупи релевантну документацију у вези са овим позоришним инцидентом, те да подигне судску парницу против виновника овог злочињства – режисера Оливера Фрљића, Босанског народног позоришта Зеница, селектора 28. Сусрета позоришта у Брчком Дарка Лукића... Јер, нема те умјетничке слободе која може да оправда убијање државних вођа и њихово сахрањивање под обиљежјима вјере којој не припадају.

Умјесто да се како-тако заташка та неошовинистичка фарса у режији млађаног Фрљића, трочлани стручни жири 28. Сусрета позоришта у Брчком (Боро Драшковић, режисер и театролог, Ибрахим Кајан, босански драмски писац и Велимир Висковић, хрватски позоришни критичар) награду за најбољу режију додијелио је, једногласно (!?), управо Оливеру Фрљићу за то његово чудовишно позоришно остварење. О tempora, о mores! - што би рекли стари Римљани.

(Аутор је новинар и писац из Брчког)